

213.



Disputatio VII.

DE ALIENATIONE IN FRAV-
dem creditorum vel patroni facta.

Q V A M.

D. T. E. U. F.

P R Æ S I D E.

C L A R I S S I M O

C O N S V L T I S S I M O Q V E V I R O,

D N. H E N R I C O B O C E R O, V. I. D.

eximio, & in illustri Tubingensium Academia Professore

*celeberrimo, Domino Praeceptore suo nulla
non obseruantia colendo,*

ORDINARIJ EXERCITII GRATIA,

horâ locoque consuetis, pro tenuitate ingenij

ad diem 25. Maij defendere co-

nabitur

B A L T H A S A R A F R A N C K.

enberg, Silesius.



T V B I N G Æ,

Apud Georgium Gruppenbachium.

ANNO M. D. XCVIII.

A a

Disputatio VII

DE VITIIS IN IURISPRUDENTIA

T H E S I S

IN QUA AGITUR DE VITIIS IN IURISPRUDENTIA
CAPITULUM I. De vitiis in iurisprudentia

§ 1. Quoniam iurisprudentia est ars bonae et aequae
iuris, et quae ad utilitatem hominum et ad
conservationem civitatis pertinet, ideo iurisprudentia
non solum in iure, sed et in moribus consistit.

§ 2. Vitiis in iurisprudentia sunt vitia in iure
et vitia in moribus. Vitia in iure sunt vitia
in iurisprudentia, et vitia in moribus sunt vitia
in iurisprudentia.

§ 3. Vitia in iure sunt vitia in iurisprudentia
et vitia in moribus sunt vitia in iurisprudentia.
§ 4. Vitia in iure sunt vitia in iurisprudentia
et vitia in moribus sunt vitia in iurisprudentia.



Disputatio VII.

DE ALIENATIONE IN FRAUDEM
creditorum vel patroni facta.

T H E S I S I.



ALIENATIO (a) in fraudem creditorum fieri dicitur, qua debitor patrimonium suum attenuat, (b) hoc consilio, ne inde eas alienum creditoribus integrè dependatur, quaque ipse par soluendo esse definit. (c)

a) Qua ordinis ratione hac materia hic proponatur, arguit thesis prima disputationis. (b) l. quod autem. 6. in princ. & §. proinde. 2. ff. Quae in fraud. credis. (c) ut ex hac alienatione obligatio & actio nascatur, duo coniunctim requiruntur, consilium debitoris fraudendorum creditorum, & euentus ipse, l. nil praetor. 10. §. 1. & l. si quis. 15. ff. quae in fraud. cred. in quem titulum vide Zaf. singulas ferè leges explicantem.

I I.

Atque hæc alienatio delictum est, non modò ex parte alienatoris, (a) sed & ex parte eius, in quem facta est alienatio, si fraudis illius conscius fuerit. (b) Quòd si hic ignoret fraudem, ex parte ipsius ab initio quasi contractus esse videtur, (c) at ex tempore, quo monitus rem in fraudem creditorum alienatam esse à creditore, si tenret eam retinere aduersus creditores fraudatos, similiter delictum dici potest. (d)

a) l. vlt. §. vlt. ff. d. t. (b) arg. l. quod autem. 6. §. hoc edictum, ibi. eum coërcet, qui sciens, l. Is qui. 9. ibi: quia dolus ei duntaxat nocere debet, ff. Quae in fraud. cred. iuncta l. item exigit. 16. ff. de dolo. Facit huc, quòd hæc alienatio parit actionem in personam, l. videamus. 38. in princ. iuncto §. In Fauiana. ff. de usuris. Quod item actio, ex hac alienatione nata, datur in eum, qui accepit rem alienatam, etiam si ex ea locupletior factus non sit, ut patet ex eo, quod eatenus in eius successores conceditur, quatenus ad eos quid peruenit de re alienata, l. Cassius 11. ff. h. t. Quodq; aduersus ipsum accipientem regulariter intra annum datur, post annum de eo tantum quod ad ipsum peruenit, l. ait Praetor. 10. §. pen. ff. eod. t. Denique hanc alienationem esse delictum sentit Donell. lib. 15. Comment. cap. 41. & lib. 24. cap. 17. & ad §. item si quis in fraudem, n. 4. 5. & 7. Instit. de Action. Et Iohann. Oldendorp. clas. 6. act. 1.

2 **D I S P. D E A L I E N A T. I N F R A V D.**

n.3. (c) Oldendorp. dicto loco. (d) arg. l. item si cuius 14. §. in hac petitione, vers. nec cuiquam ff. quod metus causa Donellus ad §. Item si quis, n. 9. Institut. de Action.

III.

Circa hanc autem alienationem duplex inspectio incurrit: una de ipsa alienatione; altera de actione, quæ ex ea alienatione nascitur.

IV.

In alienatione illa spectamus tum debitorem, alienantem, & maximè circa eum, rem, quæ alienatur, modum alienandi, alienationis tempus, & euentum alienationis: tum eum, in quem fit alienatio, scierit scilicet ille, an ignorauerit fraudem debitoris: tum denique creditorum conditionem, quale scilicet eorum sit debitum purum in diem, vel conditionale: Et quando illud sit contractum.

V.

Debitor ille pubes fuerit, vel impubes, & huius tutor vel illius curator in fraudem creditorum alienauerit, nihil interest.

l. ait Prætor 18. §. si impubes, 11. ff. Quæ in fraud. credit.

VI.

Res quæ alienatur à debitore, sit corporalis, puta, fundus aut pecunia, (a) vel incorporalis. Vsfuctus veluti, aut seruitus, (b) actio, (c) vel Exceptio, (d) nihil item refert. Et si debitor in vetus creditum tradiderit creditori pignus, (e) aut debitori suo pignus remiserit; alienare hinc in fraudem creditorum dicitur. (f)

a) *l. 1. in fine, ibi, rem alienauit, & l. 3. ibi, siue numerauerit pecuniam, ff. Quæ in fraud. cred.* (b) *d. l. 3. §. 1. in fin. & l. 4. d. l. ait prætor 10. §. per hanc actionem 15. ff. d. t.* (c) *d. l. in fine, ibi, siue acceptilatione, vel pacto aliquem liberauit, & l. seq. l. 3. §. 1. ibi, verum etiam si fortè data opera ad iudicium non adfuit, vel litem mori patiatur, vel à debitore non petat, & l. hac in factum 14. d. l. ait prætor 10. §. propterea 22. ibi, siue res fuerunt, siue obligationes ff. h. t.* (d) *l. ait prætor 10. §. si cum in diem 12. & l. omnes 17. §. vlt. ff. h. t.* (e) *l. ait prætor 10. §. si cui solutum, l. cum in uetus, 22. ff. d. t. Sed vide l. illud 13. ff. eod.* (f) *l. Et si pignus, 18. ff. h. t. Sed obstat, quod qui pignus remittit, nihil de suo largitur, nihil de suo diminuit, d. l. 18. ff. d. t. l. 1. §. 1. Quibus mod. pig. vel hypothec. sol. l. 3. in fin. ff. de legat. 3. l. quamuis in princ. ff. ad S. C. tum Velleian. l. etiam, l. iubemus. C. d. t.*

VII.

Illud tamen hinc planè desideratur, vt debitor rem, quæ alienatur, in bonis suis iam habuerit. Quòd si conditioni stipulationis non paruerit,

paruerit, aut legatum, vel hereditatem sibi delatam repudiauerit, in fraudem creditorum alienasse non dicitur.

d. l. quod autem 6. in princ. & §§. seqq. ff. h. t. l. non fraudatur 134. ff. de R. I. & l. alienationis 28. §. 1. Qui occasione ff. de V. S.

VIII.

Vnde nec dicitur in fraudem creditorum alienare debitor, qui tacite & ipso facto hereditatem repudiat, vt qui suum filium fam. aut seruum proprium heredes institutos emancipat (a) aut manumittit, modò in ipsa manumissione serui nulla fraus sit. (b)

a) *d. l. 6. §. simili modo, ff. Quae in fraud. credit.* (b) *d. l. 6. §. si seruum suum, §. ff. d. r.*

IX.

Neque in fraudem creditorum alienare existimari debet, heres fiduciarius, qui quartam Trebellianicam fidei commissario remittit, eiq; totam hereditatem sine deductione restituit, (a) aut legatario omissa Falcidia integrum legatum praestat. (b)

a) *l. patrem 19. & seq. ff. h. r. facit l. si sponsus, §. si quis rogatus ff. de donat. inter vir. & vxor.* (b) *l. 1. C. ad l. Falcid.*

X.

Nunquid autem debitor, qui vsuras futuri temporis suo debitori remittit in fraudem creditorum, eas alienare dicatur, quæri hoc loco potest? Nos affirmatum probamus responsum.

Quod enim in diem debetur, id statim debetur, l. cedere diem, vers. vbi in diem ff. de V. S. & §. omnis stipulatio, vers. in diem, Instit. de V. O. Sed vsurae futuri temporis, puta, futuri mensis, aut anni futuri debentur in diem, arg. l. qui hoc anno 42. ff. de V. O. & §. pen. Instit. de inutil. stipul. iuncta l. Modestinus. 23. in princ. ff. de donat. Proindeq; hac vsurae statim debentur. Quidquid autem debitori ab alio ita debetur, id ille alienare in fraudem creditorum non potest, d. l. 1. §. vlt. & l. 2. ff. Quae in fraud. credit. Quocirca nec vsuras futuri temporis. Sed quidam alij dissentiunt per. d. l. Modestinus. 23. in princ. ff. de donat.

XI.

Modus alienandi continetur tum consilio debitoris, in fraudem creditorum alienantis: tum ipsius alienationis speciebus.

XII.

Consilium illud debitoris hic omninò exigimus, vt sine quo creditoribus ius reuocandi alienata non tribuitur.

l. ait Praetor. 10. §. si cui mulier 14. l. si quis 15. & l. cum in vetus 22. ff. Quae in fraudem

4 DISP. DE ALIENAT. IN FRAVD.

fraudem cred. Iason. ad. d. §. item si quis n. 7. Instit. de Action. & Zas. ad l. ait Prator 10. §. praterea ff. Quae in fraud. cred.

XIII.

Hoc autem consilio dicitur esse, qui scit, se habere creditores, se verò ut sunt bona non esse soluendo. (a) Et certum est huius consilij indicium, si qui scit creditores se habere, vniuersa sua bona alienat, (b) quiq; conuentus testato à creditoribus, ne venderet, quasi soluendo non fit, nihilominus perseuerat. (c)

a) *d. l. si quis cum 15. ff. h. t. & §. praua luisse, Instit. Quib. ex caus. manum. non licet. (b) l. omnes 17. §. 1. ff. h. t. (c) l. ait prator. 10. §. si quis particeps 3. ff. eod. plures fraudis coniecturas pete ab Ant. Fab. lib. 7. coniect. c. 20. pag. 59.*

XIV.

Species alienationis huius varia sunt, (a) veluti venditio, (b) donatio, (c) solutio debiti, quæ fit post bona à Creditoribus possessa, (d) liberatio ab obligatione, acceptilatione vel pacto facta, (e) tum etiam actionis amissio, quæ fit ex eo, quod ipse debitor datâ operâ ad iudicium non adest, vel litem suam mori patitur, vel à debitore suo non petit, vt tempore liberetur, (f) vt & amissio vsusfructus vel seruitutis, quæ fit per tempus non vtendo, (g) & denique si debitor rem suam pro derelicto habeat. (h)

a) *l. 1. §. ait prator. 2. ff. Quae in fraud. cred. l. ignoti iuris 5. Codice de reuoc. his, quae in fraud. cred. alienat. sunt. (b) l. si debitor 7. & l. seq. l. Quod autem 6. §. apud Labeonem 6. in fin. ff. d. t. (c) l. Quod autem 6. §. simili modo, 11. ff. eod. t. d. l. ignoti 5. ibi, Et eum qui ex lucratiuo titulo, C. de reuoc. his, quae in fraud. cred. (d) l. quod autem 6. §. apud 6. & §. seq. l. ait Prator, 10. §. si debitorem. 16. ff. h. tit. (e) l. 1. in fine & l. seq. & l. 3. in princ. ff. eodem tit. (f) d. l. 3. §. pen. ff. d. tit. & facit l. 1. §. quid si in lite 7. ff. Si quid in fraud. patr. (g) d. l. 3. §. pen. in fin. & l. seq. ff. Quae in fraud. cred. (h) l. sed etsi 5. ff. d. t.*

XV.

Neque refert donatio fauorabilis sit, & priuilegiata, vt est libertatis, (a) & dotis datio, (b) vt nec quod Testamento alienatio facta est. (c)

a) *d. l. Quod autem 6. §. si seruum 5. in fin. l. si quis. 15. & ibi. Zas. ff. eod. tit. & l. in fraudem creditorum. 10. & lege in fraudem 27. in princ. ff. Qui & à quibus manumissi liberi non fiunt. (b) l. 2. Codice de reuocand. his, quae in fraud. cred. l. ait prator. 10. §. si cum mulier. 14. & l. Hac in factum 14. vers. Ergo & si fraudatur ff. Quae in fraud. credit. (c) l. priuo gradu 23. ff. d. tit.*

Quòd

CREDIT. VEL PATRONI.

XVI.

Quòd si ex constitutione D. Marci debitor bona sua alicui addixerit, liberatum conseruandarum causa, dicendum erit, iustam hanc esse alienationem.

d.l. ait prator. 10. §. si ex constitutione ff. d. t.

XVII.

Tempus alienationis quod attinet, nihil interest, facta ea sit, an-
tequam debitoris bona à creditoribus fuerint possessa, an po-
stea: (a) nisi alienatio facta sit solutione debiti: Tunc enim
reuocationi alienatorum locus tantum est proportione, si post bona
à creditoribus possessa, alienatio facta fuerit, non etiam, si antè. (b)

a) *l. 3. §. pen. vers. verum etiam, l. 4. ff. Qua in fraud. credit. iunct. l. 2. §. 1. de Curat. bonis dando, l. si quis cum 1. §. l. omnes 17. §. 1. ff. Qua in fraud. creditor. Donnellus ad S. item si quis, §. 9. Institut. de Actionibus. (b) l. Quod autem, 6. §. apud Labeonem 6. §. & seq. l. ait Prator 10. §. si debitorem, 16. ff. Qua in fraud. creditor.*

XVIII.

Quod pertinet ad alienationis euentum, certè nisi ex ipsa alie-
natione debitor soluendo esse desierit, reuocationi alienatorum lo-
cus non erit.

d.l. ait prator. 10. §. 1. & d.l. Si quis eum. 15. ff. d. t.

XIX.

Sequitur de eo, in quem facta est alienatio, in hoc maximè
exigitur, vt sciat alienationem in fraudem creditorum fieri, atque ita
sit particeps fraudis.

l. 1. in princ. l. Quod autem 6. §. Hoc edictum 8. l. ait prator 10. in princ. & §. Quod ait 2. ff. eod. tit.

XX.

Particeps autem fraudis dicitur non ille, qui duntaxat eum,
cum quo contraxit, creditores habere sciuit, sed qui & eum non esse
soluendo, & in fraudem creditorum alienare prædicto modo sciuit.

d.l. ait Prator 10. §. Quod ait Prator ff. h. tit.

XXI.

Interdum tamen scientiam fraudis in hoc non exigimus: vt si
pupillus sit, (a) vel donationis titulo quid alienatum sit. (b)

a) *dl.*

6 D I S P. D E A L I E N A T I O N E,

a) *d.l. Quod autem 6. §. Si quid cum pupillo. 10. ff. Quæ in fraud. credit. (b) d.l. 6. §. simili modo ff. d. t.*

X X I I.

Quod attinet creditores, in quorum fraudem fit alienatio, nihil refert, debitum eorum sit purum, vel in diem, vel conditionale.

Per l. is cui 42. ff. de Obligation. & act. l. cum is 8. l. si cum 16. §. pen. & l. in fraudem 27. ff. Qui & à quibus manumissi. Ob stare videtur, quo ad conditionale debitum, l. pen. §. vlt. ff. Quibus ex causis in possess. eatur. vide Cuiac. lib. 10. obseru. cap. 32. & in lib. 2. quest. Paul. pag. 57. colum. 2. in fin. & in lib. 57. Pauli ad edictum pag. 89.

X X I I I.

At non perinde est, quando contractum fuerit, ante scilicet commissam fraudem, vel postea. Si antè fuerit contractum, locus est reuocationi alienatorum: Sin post, non æquè, (a) nisi pecunia posteriorum creditorum priores dimissi fureint (b)

a) *l. ait Prætor 10. §. 1. vers. caterum si illos, & l. si quis 15. ff. h. t. l. 1. Codic. de iurefisci. lib. 10. facit quoque l. Qui cum 9. §. vlt. ff. de Transact. (b) d. l. ait prætor, 10. §. 1. vbi Zaf. n. 4. & l. nisi priores 16. ff. Quæ in fraud. cred. confert l. 2. ff. de cessione bonorum, & l. si ventri. 24. §. vlt. ff. de rebus author. iud. possid.*

X X I V.

Succedit Actio, quæ ex alienatione in fraudem creditorum facta, nascitur, quæ est Pauliana actio. (a) Et sæpenumero in libris nostri Iuris in factum actio appellatur: (b) cum qua concurrit etiam actio quædam in rem. (c)

a) *l. videamus 38. §. In Fauiana ff. de vsuris. (b) d. l. ait Prætor, in fine pr. §. Quod ait, 2. & §. seq. §. si cum in diem. 12. §. si debitorem 16. §. annus. 18. l. Hac in factum 14. ff. Quæ in fraudem credit. & l. ignoti 5. C. de reuocand. his, quæ in fraud. credit. Sed interdictum fraudulentum ex hac alienatione competere videtur, per l. pupilli 96. in princ. ff. de Solut. (c) S. item si quis in fraudem, Instit. de Action.*

X X V.

Est autem Pauliana actio, in personam actio, (a) qua reuocantur ea, quæ debitor in fraudem creditorum alienauit. (b)

a) *d. l. videamus 38. in princ. iuncto §. in Fauiana, ff. de vsur. (b) tot. tit. C. de Reuoc. his, quæ in fraud. credit. alienat. & tot. tit. ff. Quæ in fraud. credit.*

X X V I.

Circa hanc Paulianam, siue in factum actionem, dispiciendum
rùm

CREDIT. VEL PATRONI.

tum cui, & aduersus quem ea detur, tum ad quid & quamdiu, com-
petat.

tot. tit. de reuocand. his, quæ in fraud. credit. & tot. tit. ff. Quæ in fraud. creditor.

XXVII.

Datur autem hæc actio curator bonorum, si quis constitutus est; si nullus est curator bonis constitutus, datur creditoribus. (a) Cæterum datur curator vel ipsis creditoribus fraudatis, hac conditione, si bona ipsius debitoris distraxerint. (b)

a) *l. 1. in princ. ibi, Curatori bonorum, vel ei, cui de ea re actionem dare oportebit, ff. Quæ in fraud. credit. Cuius axiomatis segregatiui parte posteriori significantur ipsimet creditores, in quorum fraudem bona alienata sunt, per l. si pater 12. in fin. ff. d. t. & l. 1. & l. 2. l. 3. C. de reuocand. his, quæ in fraud. credit. De potestate Curatorum bonis distrahendis datorum vide l. 2. §. 1. & seqq. ff. de Curat. bonis dando. (b) d. l. ait prætor 10. §. 1. ibi, scilicet si hi creditores, quorum fraudendorum causa fecit, bona ipsius vendiderunt, & l. vlt. §. vlt. ff. Quæ in fraud. cred.*

XXVIII.

Et licet vnus sit ex creditoribus fraudatis, qui remansit, quando cæteris ex distractis debitoris bonis satisfaceret, locus est huic actioni; (a) vt & si debitor vnum sciuit creditorem fraudari, cæteros ignorauit. (b)

a) *d. l. ait prætor 10. §. prætereasciendum. 6. ff. b. t. (b) d. l. ait 10. §. illud ceritè 7. ff. eod.*

XXIX.

Competit etiam hæc actio heredi, cæterisque successoribus fraudati creditoris.

d. l. ait 10. §. vlt. ff. d. t.

XXX.

Cessat verò hæc actio, si non fraudatoris, sed heredis ipsius bona venierint.

d. l. ait prætor 10. §. si fraudator. 9. ff. b. t.

XXXI.

Quòd si tamen fraudatoris heres post aditam hereditatem, per in integrum restitutionem ea se rursus abdicauerit hereditate, utilis Pauliana actio Curatori vel creditoribus conceditur.

d. l. ait prætor 18. §. si quid in fraudem. 10. ff. eod. tit. Directæ actioni ideo hæc etiã post restitutionem in integrũ locus non est, quia qui semel heres extitit, non pe-



test, quin & post restitutionem heres maneat, l. ait prator 7. §. sed quod Papinianus ff. de Minoribus, l. cum quasi 30. §. sed et si suus, ff. de fideicom. libert.

XXXII.

Cessat etiam hæc actio, si creditores alienationi consenserint, (a) aut pro fraudatore alium reum vel dulcedine vsurarum, vel quam aliam rationem secuti admiserint (b)

a) l. Quod autem 6. §. praterea illud. 9. ff. Quæ in fraud credit. l. nemo videtur 145. ff. de R. I. (b) l. ait prator 10. §. si quid in fraudem 10. vers. si verò passi sunt. ff. Quæ in fraud. cred.

XXXIII.

Datur autem hæc actio aduersus eum, in quem in fraudem creditorum quid alienatum est, si fraudis illius particeps fuerit. Quandoque tamen licet fraudem ignorauerit, hæc tenetur actione, si pupillus sit, aut titulo donationis rem acceperit.

lege in princ. & l. ait prator. 10. in princ. l. Quod autem, 6. §. Si quid cum pupillo, & §. seq. ff. d. t.

XXXIV.

Si procurator alicuius, ignorante domino, cum sciret, debitorem fraudandi creditoris consilium cepisse, quid acceperit ab eo, hac actione ipse tenebitur, non dominus.

l. vlt. §. si procurator. ff. Quæ in fraud. cred.

XXXV.

Si quid gestum sit aut tutore pupilli, vel curatore adolescentis aut furiosi, qui tutor aut curator fraudem non ignoret, sanè ipsi pupillo, adolescenti & furioso hæc tenetur tutoris & curatoris scientia nocet, quatenus quid ad eos peruenit.

d. l. ait prator. 10. §. ait prator ff. Quæ in fraud. creditor.

XXXVI.

Quòd si filiæfam. nomine dos data sit in fraudem creditorum, tenebitur & maritus, & mulier, & pater mulieris, si omnes fraudem fuicerunt: sed maritus, vt dotem iam nunc restituat: mulier & pater, vt caueant, si ad se dos peruenerit, se restitutos.

l. vlt. §. item si extraneus ff. d. t.

XXXVII.

Datur quoque in fraudatorem ipsum hæc actio, si quædam ita perdiderit, vt nulla ratione recuperari queant: quo casu non emolumentum aliquod, sed pœnam continet hæc actio.

d. l.

dict. l. vltim. ff. h. t. Zasius ad l. ait prator 10. §. annus ff. eodem.

XXXVIII.

Sed & in heredes accipientis, similesque personas datur hæc actio in id, quod ad eos peruenit.

dict. l. ait prator 10. §. vlt. & l. seq. ff. eodem tit. l. vnic. Codice. Ex delicto defunct.

XXXIX.

Videndum modò ad quid competat hæc actio. Competit autem in id, quod amissum est, vt restituatur, (a) siue res sit, siue obligatio, (b) vel quod aliud ius, putà, vsusfructus, vel seruitus. (c)

a) *dict. l. ait prator. 10. §. per hanc actionem. 20. & l. Hac in factum, 14. ff. h. tit. (b) d. leg. ait 10. §. pratere a generaliter ff. hoc tit. (c) l. 3. §. penultim. in fin. & lege sequente dict. leg ait. 10. §. per hanc actionem 15. ff. Eodem.*

XL.

Et quod ad rem attinet, quæ alienata est, hoc continetur, vt & possessio & dominium restituatur: (a) nec tenetur actor, premium rei emptori restituere, nisi fortè nummi soluti extent, in bonis debitoris. (b)

a) *dict. l. Hac in factum 14. ff. hoc tit. (b) l. si debitor. 7. & l. sequente ff. eodem.*

XLI.

Obligatio si amissa sit, restauranda & ea est, qualis antea fuerat, (a) vt si stipulatio accepto facta fuit ex integro, ea interponi debet, (b) quæ si conditionalis fuit, cum sua conditione: si in diem, cum sua die: si pura, purè restauranda erit: si temporaria, in id tempus duntaxat restaurari debet, quod tùm, cùm obligatio extincta est, obligationi supererat. (c)

a) *l. omnes. 17. in princip. ff. Quæ in fraud. creditor. (b) dict. l. ait. 10. §. si cum mulier. 14. vers. exitus autem actionis, ff. d. tit (c) d. l. ait. 10. §. si conditionalis ff. eodem tit.*

XLII.

Quòd si Mæuius per fraudationem nactus sit actionem contra ipsummet debitorem, liberare eum tenetur: sin aduersus alium, putà Titium (vt si fraudator tradiderit rem quandam Titio, vt eam Mæuius, qui ad hoc ipsum Titium interposuerit, redderet) tum Mæuius mandati actionem, quam aduersus Titium habet, creditori cedere tenetur.

d. l. Hac in factum, 14. ff. Quæ in fraud. credit.

XLIII.

Quod attinet fructus, partus, cæterasque rei in fraudem alienatæ accessiones, cum Reus restituere teneatur rem, & verbum Restituendi, plenam habeat significationem, (a) certè hac quoque accessione in hanc veniunt actionem; (b) Vnde si alienationis tempore fructus cohaeserunt terræ, vel post inchoatum iudicium percepti sunt fructus, (c) aut porrigi potuissent à fraudatore, (d) & hos restitui oportet, vt & partus animalium: Medio autem tempore percepti fructus, aut conceptus partus, in restitutionem non veniunt. (e)

a) *l. videamus, 38. §. In Fauiana ff. de vsuris, & l. restituere, 75. vbi Gædd. ff. de V. S. & dict. l. ait 10. §. praterea ff. Quæ in fraud. creditor.* (b) *l. ait prator, 10. §. per hanc 19. cum duobus §§. sequentibus ff. dict. tit. & dict. l. videamus, 38. §. in Fauiana ff. de vsuris.* (c) *l. vlt. §. non solum, ff. Quæ in fraud. creditor.* (d) *d. l. ait, 10. §. & fructus 20. ff. dict. tit.* (e) *d. l. vlt. §. non solum ff. eodem: Vbi quod de medijs temporis fructibus & partu dicitur, dubitationem recipit ex d. l. ait prator 10. §. praterea generaliter 22. vers. propter quod etiam medijs temporis, ff. d. r.*

XLIV.

Mercedes autem locatorum à Reo prædiorum, itemque annui redditus, etiam medio tempore perceptæ, perceptiue in hanc restitutionem venire, existimantur, non autem vsuræ, nisi in stipulatum deductæ fuerunt, aut talis sit contractus, in quo vsuræ deberi potuerunt, etiam non deductæ.

d. l. ait prator, 10. §. praterea generaliter 22. vers. propter quod etiam, vbi Zasius eodem tit.

Non

XLV.

Non prius tamen cogendus est reus, rem cum suis accessionibus restituere, quam si impensas necessarias consequatur. Idemque erit probandum, & si quis alios sumptus ex voluntate fideiussorum creditorumque fecerit.

d. l. ait prator. 10. §. Et fructus. 20. ff. h. t.

XLVI.

Datur autem hæc actio intra annum duntaxat, quo experiendi potestas est, (a) ex die venditionis bonorum computandum. (b) Post annum etiam de eo, quod ad Reum peruenit, competit.

a) *l. 1. in princ. l. ait prator. 10. in princ. & §. annus 18. ff. eod. tit.* (b) *d. l. ait prator. 10. §. penult. ff. d. tit.*

XLVII.

Cum hac Pauliana in personam actione, concurrat quandoque actio in rem rescissoria, (a) quæ Pauliana non est. (b)

a) *§. item si quis in fraudem, Instit. de action.* (b) *Donell. d. loco num. 2. vide quoque eundem Donell. ad §. rursus ex diuerso, n. 14. Institut. d. tit.*

XLVIII.

Est autem hæc rescissoria actio, qua creditores rem, quam debitor, posteaquam eius bona iussu magistratus ab ipsis creditoribus possessa sunt, in fraudem ipsorum creditorum alienauit, ab eo, cui tradita fuit, repetunt, ac si verè tradita non sit, sed manserit in debitoris bonis.

d. §. Item si quis, vbi Donell. n. 2. & 9. Instit. de actionib. Differt itaque hæc actio à Pauliana actione, tum quia instans est; tum quia ei locus est tantum facta alienatione, posteaquam bona debitoris iussu magistratus possessa sunt, tum quia competit, etiam si possessor fraudis particeps non sit: tum denique tantum diu competit, quamdiu creditoribus satisfactum non fuerit. *Donellus dicto loco numer. 11. 12. & 13.*

XLIX.

Ratio autem, cur hæc in rem actio creditoribus competat, hæc est,

B b 3

est,

ste quod posteaquam ex missione in possessionem bonorum debitoris venerunt in ipsam possessionem creditores, reale quoddam ius, puta, ius aliquod pignoris in ipsis bonis debitoris acquisierunt.

l. non est mirum 26. in princ. & §. 1. ff. de pignor. act. l. cum qui, 35. & l. Antiochensium 37. ff. de reb. auth. iud. possid. l. 3. §. 1. ff. de rebus eorum quæ sub tut. vel curat. sunt.

L.

Hæc tamen actio differt ab hypothecaria actione, (a) quæ & ipsa creditoribus de hoc pignore comperit. (b)

a) Nam huic Rescissoriae actioni locus tantum est, si res tradita sit à debitore, & quidem tradita in fraudem creditorum, d. §. Item si quis, Instit. de Act. At hypothecaria comperit, quocumq; modo ad alium possessorem res debitoris pervenerit, l. 2. Codic. de prator. pignor.

L I.

Sequitur de alienatione, in fraudem patroni facta. Dicitur autem alienatio fieri in fraudem patroni, cum libertus ita patrimonium suum diminuit, ut patrono legitima portio ipso liberto defuncto amplius reliqua non sit.

tot. tit. ff. Si quid in fraud. patroni, & tot. tit. Cod. si in fraud. Patroni.

L II.

In hac alienatione spectantur simpliciter tum ipsa alienatio, tum actio, qua reuocantur alienata.

L III.

Alienatio isthæc, aut inter vivos fit, aut ultima voluntate, veluti donatione mortis causa, vel legato. Illa hæcenus pro legitima patroni portione reuocari potest, quatenus dolo malo facta fuerit; hæc verò licet non sit dolo malo facta.

l. 1. §. 1. & l. si patronus. 3. §. si intestatus, ff. si quid in fraud. patroni.

L IV.

Nihil autem refert, fraudis conscius sit nec ne, cui libertus bona sua alienavit.

d. l. 1. §. dolum accipere 4. ff. d. tit.

L V.

Est tamen nihilominus hæc alienatio delictum, si spectes obligatio-

gationem, & animum eius, qui rem sibi alienatam patrono restituere negat.

arg. l. tenetur 5. §. 1. ff. h. t. & litem. 14. §. in hac actione, vers. ult. ff. Quod met. causa. Et scribit Donell. lib. 15. Comment. cap. 4.

LVI.

Actio qua in fraudem patroni alienata reuocantur pro portione legitima, est vel Fauiana actio, vel actio Caluisiana; (a) vtraque in personam est. (b)

a) *l. 1. §. si pluribus 11. §. si planè. 18. & §§. seqq. l. 3. §. 1. 2. 3. & 4. l. 5. l. 7. ff. si quid in fraud. patroni.* (b) *d. l. 1. §. Hac actio 26. ff. d. t.*

LVII.

Fauiana actio datur patrono testato liberto: Caluisiana intestato liberto.

d. l. 3. §. si intestatus. ff. d. t. & l. 2. Codic. si in fraudem patroni, & vtrouque Cuiac. in paratit. Idem Cuiac. tract. ad Africanum. 1. in explicat. d. l. tenetur Flauiana 5. ff. h. t. Arnold. ab Haërsolte in aduersarijs de actionibus, act. 13. ad 6. part. pandect. Ceterum Oldendorp. class. 6. act. 3. scribit: Caluisianam actionem communem esse Paulianæ, & Fauianæ actionibus.

LVIII.

Competit autem vtraque illa actio ipsi patrono, & eius heredibus, aduersus eum, cui libertus rem suam alienauit, eiusque heredes, (a) ad reuocandum legitimam portionem, (b) quæ olim dimidia fuit, hodie tertia portio bonorum liberti, sine liberis, aut ijs exhereditatis defuncti. (c)

a) *d. l. 1. §. Hac actio 26. ff. h. t.* (b) *d. l. 1. §. si pluribus. 11. & §. quamuis 27. ff. Si quid in fraud. patroni.* (c) *§. Sed nostra constitutio, Instit. de success. liberr.*

LIX.

Reuocantur alienata non in solidum, sed in partem tantum debitam, nisi quædam alienauerit libertus, quæ diuisionem non recipiant, veluti seruitutes.

d. l. 1. §. si pluribus, & §. quamuis, ff. h. t.

LX.

In hac vtraque actione veniunt etiam fructus, tam ante, quam post litem contestatam percepti.

l. 1. in fin. & l. 2. ff. h. t.

Quod

LXI.

Quòd si Reus non restituat rem, tùm tanti condemnatur, quanti actor in litem iurauerit, (a) vnde sequitur arbitrariam hanc actionem, (b) non stricti iuris, (c)

a) *d.l. tenetur. §. 1. ff. eod. t.* (b) *Donell. ad §. prater ea quasdam, n. 8. Inst. de action.* (c) *In actionibus enim strictis non iuratur in litem, l. 5. in fin. l. 6. & l. cum furti, ff. de in litem iurand. Oldendorp. tamen class. 6. act. 2. n. 10. scribit, stricti iuris esse hanc actionem.*

LXII.

Et quia vtraque hæc actio rei persecutionem habet, quæ res quodammodo ad ius patroni pertinet, in perpetuum competit.

l. si patronus 3. §. 1. ff. h. tit. Donell. lib. 16. Comment. cap. 8. pag. 641.

FINIS DISPVTATIONIS SEPTIMÆ.

Ka 3071

(3/4)

ULB Halle

3

003 261 573



sb

Bunflind. 3/1.





Disputatio VII.

DE ALIENATIONE IN FRAV-
dem creditorum vel patroni facta.

Q V A M,

D. T. E. U. F.

P R Æ S I D E,

CLARISSIMO

CONSULTISSIMOQUE VIRO,

DN. HENRICO BOCERO, V. I. D.

*eximio, & in illustri Tubingensium Academia Professore
celeberrimo, Domino Praeceptore suo nulla
non obseruantia colendo,*

ORDINARII EXERCITII GRATIA,
horâ locoque consuetis, pro tenuitate ingenij
ad diem 25. Maij defendere co-
nabitur

BALTHASAR A FRANK-
enberg, Silesius.



TUBINGÆ,
Apud Georgium Gruppenbachium,

ANNO M. D. XCVIII.

A a

